

Voorbeeldzinnen met functiewoorden

J. van den Berg

Werkwijze:

Stel het woord een week centraal.

Leg het woord uit aan de hand van de 3 zinnen.

Hang de 3 zinnen duidelijk zichtbaar en leesbaar op aan de wand.

Leg de 3 zinnen gedurende een week in je gezichtsveld bv. op je bureau.

Gebruik het woord zelf gedurende die week actief.

Stimuleer de leerlingen het woord actief te gebruiken:

- in gesprekken
- stelopdrachten (gebruik het woord in het stuk dat je schrijft 2 keer.
- Bij een spellingopdracht waar ze zinnen moeten bedenken

- aan de ene kant...aan de andere kant
- bij wijze van
- dankzij
- desnoods
- evenals
- figuurlijk
- geleidelijk
- in dat geval
- inmiddels
- integendeel
- naarmate
- sinds
- tegelijkertijd
- voorlopig
- wellicht
- zo nu en dan
- tenzij
- vrijwel
- talloos
- onlangs
- over het algemeen
- grotendeels
- afzonderlijk
- als het ware
- dergelijke
- blijkbaar
- desondanks
- in de loop van
- kennelijk

- nogmaals
- overigens
- sindsdien
- tevens
- vanwege
- alsnog
- indien
- noch

- **Aan de ene kant** was ze blij dat het vakantie was, maar **aan de andere kant** miste ze haar klasgenootjes.
- **Aan de ene kant** wilde ik graag buitenspelen, maar **aan de andere kant** wilde ik ook tv kijken.
- **Aan de ene kant** is hij blij met het mooie weer, maar **aan de andere kant** heeft hij het snel warm.
- Hij is zo moe, dat hij **bij wijze van** spreken meteen slaap valt.
- Ze vindt het zo leuk dat ze **bij wijze van** een gat in de lucht springt.
- Wij reizen **bij wijze van** spreken van het ene eind van Europa naar het andere eind van Europa.

- **Dankzij** hem kon het feest toch doorgaan.
- **Dankzij** mijn meester begrijp ik de keersommen goed.
- **Dankzij** onze paraplu's werden we niet nat.

- Als het echt niet anders kan, kun je mij **desnoods** vanavond nog bellen.
- **Desnoods** haal ik haar op.
- **Desnoods** kunnen we nog naar de stad om feestkleding te halen.

- Zij is actrice, **evenals** haar moeder.
- De klas luistert erg goed, **evenals** vorig jaar.
- Hij is slim, **evenals** zijn broer.

- Als je zegt dat iemand Oostindisch doof is, maak je gebruik van **figuurlijk** taalgebruik.
- In de uitdrukking 'een dode vulkaan', is het woord dode **figuurlijk** gebruikt.
- Lia bedoelt het **figuurlijk**, niet letterlijk.

- Hij is **geleidelijk** aan kaal geworden.
- We gaan **geleidelijk** door de leerstof van taal.
- Het is **geleidelijk** winter geworden.
- Wat moeten we **in dat geval** doen?
- Het regent, **in dat geval** kunnen we beter naar het binnenzwembad gaan.
- Bij Albert Heijn is de chips in de aanbieding, **in dat geval** gaan we dus niet naar de Vomar.

- Het is **inmiddels** alweer een paar maanden geleden dat het zomervakantie was.
 - Sinds vorige week is dit boek te koop, **inmiddels** zijn er al 50.000 van verkocht.
 - Toen we aankwamen was Amir **inmiddels** vertrokken.
-
- Hij is toch al weg? **Integendeel**, hij is nog hard bezig met zijn huiswerk.
 - We dachten dat ze blij was, **integendeel**, ze was erg verdrietig.
 - Je goudvis is dik, **integendeel** hij is te mager.

- **Naarmate** hij ouder werd, werd hij steeds wijzer.
 - **Naarmate** het later werd, werd het steeds drukker.
 - **Naarmate** ze ging trainen, werd ze steeds sterker.
-
- **Sinds** ik elke dag oefen met rekenen, ben ik er beter in geworden.
 - Ik woon hier **sinds** vorig jaar.
 - **Sinds** wij beste vrienden zijn, doen we alles samen.

- Het is een prima plan, **tegelijkertijd** zie ik nog wel wat verbeterpunten.
 - **Tegelijkertijd** werd op de andere zender een voetbalwedstrijd uitgezonden.
 - Kan ik mijn werkstuk op twee printers **tegelijkertijd** printen?
-
- **Voorlopig** blijft de leerkracht lesgeven aan groep 5.
 - Het is **voorlopig** wel genoeg geweest met oefenen.
 - **Voorlopig** blijft het warm en droog.

- We gaan **wellicht** met het schoolreisje naar het Dolfinarium.
- **Wellicht** heeft jouw klasgenootje een pen voor je.
- Wat een donkere wolken, het gaat **wellicht** regenen.
- **Zo nu en dan** eet ik een patatje.
- Ik doe meestal basketbal, maar **zo nu en dan** doe ik mee aan een voetbalwedstrijd.
- Ik draag meestal een jurk, maar **zo nu en dan** een lange broek.

- Je mag na het eten geen toetje, **tenzij** je alles op hebt.
 - Je moet mee gymmen, **tenzij** je nog last hebt van je enkel.
 - Ik moet naar school fietsen, **tenzij** het regent. Dan word ik met de auto gebracht.
-
- Ik heb **vrijwel** alle opdrachten van rekenen gemaakt.
 - De baby heeft **vrijwel** de hele nacht gehuild.
 - De klas was **vrijwel** leeg omdat iedereen ergens anders in de school aan het werk was.

- Er zijn **talloos** veel manieren om een pizza te beleggen.
 - Er zitten **talloos** veel kinderen op deze school.
 - Er waren **talloze** mensen op straat voor Koningsdag.
-
- **Onlangs** is hij vader geworden van zijn eerste zoontje.
 - Ik heb je **onlangs** nog een mailtje gestuurd.
 - Heb je **onlangs** nog wat gedaan aan je huiswerk?

- **Over het algemeen** ben ik erg vrolijk.
 - **Over het algemeen** ben ik een ochtendmens en ben ik erg vroeg wakker.
 - Mensen presteren **over het algemeen** beter als ze goed gegeten hebben.
-
- Het bos is door de brand **grotendeels** verwoest.
 - **Grotendeels** van de tijd ben ik bezig geweest met het opruimen van mijn kamer.
 - Het huis is **grotendeels** geschilderd door mijn vader.

- De juf heeft met elk kind **afzonderlijk** afspraken gemaakt.
 - Hij is, **afzonderlijk** van de rest, erg goed in judo.
 - Zij gaan altijd **afzonderlijk** van elkaar op vakantie.
-
- Je moet **als het ware** in het hoofd van het personage kruipen om het verhaal in het boek te begrijpen.
 - Hij groeide **als het ware** naar zijn rol toe.
 - Hij bewoog zich **als het ware** als een olifant door de drukke hal.

- Al het afval en **dergelijke** troep mag in de vuilnisbak.
 - **Dergelijke** ruzies moeten bij de juf gemeld worden.
 - Alle scharen en **dergelijke** knutselspullen mogen in de bak.
-
- Dit restaurant bestaat **blijkbaar** niet meer, het pand staat leeg en de telefoon wordt niet opgenomen.
 - **Blijkbaar** heeft het vannacht geregend, want buiten is alles nat.
 - Ze heeft de nieuwste I-phone, **blijkbaar** heeft ze er flink voor gespaard.

- Mijn auto maakt een raar geluid,
desondanks ga ik er toch mee naar werk.
 - **Desondanks** een vliegreis duur is, gaan we
toch vliegen naar Zweden.
 - Het regent al uren, maar **desondanks** willen
we gaan wandelen.
-
- **In de loop van** de dag ga ik boodschappen
doen.
 - Hoe alles gaat lopen, bekijken we **in de loop
van** het jaar.
 - **In de loop van** de tijd heb ik hem zien
opgroeien van kleuter tot volwassene.

- Ze is al een tijdje niet op school, **kennelijk** is er iets aan de hand.
 - **Kennelijk** is er iets leuks gebeurd, want hij is erg vrolijk.
 - Jullie hebben **kennelijk** goed genoeg geoefend voor de toets als ik de resultaten zie!
-
- Zou je dat **nogmaals** willen herhalen?
 - **Nogmaals** bedankt voor alle cadeautjes!
 - Ik leer **nogmaals** de topografie toets.

- hij is wat brutaal, maar **overigens** is het een beste jongen.
 - Er is nog niet veel reclame gemaakt, maar het concert is **overigens** al uitverkocht.
 - De school staat aan een drukke weg, het is **overigens** een fijne klas om in te zitten.
-
- Hij is naar een andere school gegaan, **sindsdien** is hij veel vrolijker.
 - Wij hadden ruzie en **sindsdien** spreken wij elkaar niet meer.
 - Wie doet de tuin **sindsdien** we geen tuinman meer hebben?

- Hij is bakker en **tevens** dokter.
 - Het klaslokaal wordt **tevens** gebruikt voor bijles na school.
 - Ik heb het vierde en **tevens** laatste boekje van de serie .
-
- **Vanwege** corona konden wij een lange tijd niet naar school.
 - **Vanwege** het festival konden wij daar niet parkeren.
 - Wij kwamen te laat voor het vliegtuig **vanwege** de file op de weg.

- Hij wilde anoniem blijven, maar maakt **alsnog** zijn naam bekend.
- Ik vind je **alsnog** lief, ook al hadden we net even ruzie.
- Je handen zien er niet vuil uit, wil je **alsnog** je handen wassen voor het eten?
- **Indien** nodig, kan de juf extra uitleg geven.
- Je mag in deze achtbaan, **indien** je langer bent dan 1 meter 40.
- **Indien** mogelijk wil ik vanmiddag nog langskomen.

- Ik hou niet van kiwi's, **noch** van bramen en bessen.
- **Noch** Anne, **noch** Myra had het gezien.
- Ik kies **noch** voor de ene, **noch** voor de andere partij.